

MEDNARODNA POSLANICA OB SVETOVNEM DNEVU GLEDALIŠČA 2018

Je trenutek povezanosti, neponovljivega srečanja, ki ga ne doživiš ob nobenem drugem posvetnem početju. Je preprosto dejanje skupine ljudi, ki se odloči, da se bo zbrala na istem kraju ob istem času, da bi sodelovala v skupni izkušnji. Je vabilo posameznikom, da postanejo skupnost, da izmenjajo ideje in si zamislijo načine, kako porazdeliti breme potrebnih dejanj ... da zlagoma obnovijo človeško povezanost in raje iščejo podobnosti kot razlike. Tukaj lahko določena zgodba izriše načela splošnosti ... V tem se skriva čar gledališča; ko uprizoritev znova dobi svoje arhaične lastnosti.

V globalni kulturi nebrzdanega strahu pred drugim, izoliranosti in osamljenosti, je skupna, intuitivna prisotnost, tukaj in zdaj, dejanje ljubezni. Da si vzamemo čas mimo takojšnje potežitve in individualnega prepuščanja užitkom v tej skrajno potrošniški dinamični družbi; da se upočasnimo, da skupaj opazujemo in razmišljamo, je politično dejanje, je plemenito dejanje.

Kako naj si po padcu velikih ideologij, ko svetovni red desetletje za desetletjem izkazuje svoj neuspeh, na novo zamislimo svojo prihodnost? Ko sta glavna skrb varnost in udobje in imata prednost v prevladujočih razpravah, se lahko še vedno vpletamo v nelagodne pogovore? Lahko stopamo proti nevarnim ozemljem brez strahu pred izgubo svojih privilegijev?

Danes je hitrost informacije bolj pomembna kot znanje, slogani so bolj dragoceni kot besede in podobe trupel so bolj spoštovane, kot so spoštovana resnična človeška telesa. Gledališče je tukaj, da nas spomni, da smo iz mesa in krvi ter da imajo naša telesa težo. Tukaj je, da prebudi vse naše čute in pove, da nam ni treba zgrabiti stvari in jih použiti le z očesom. Gledališče je tukaj, da vrne moč in pomen besedam, da politikom ukrade razpravo in jo postavi na njeno pravo mesto ... V areno idej in debat, v prostor skupne vizije.

Skozi moč pripovedovanja zgodb in domišljijo nam gledališče nudi nova videnja sveta ter drug drugega; sredi prevladujoče ignorance do nestrpnosti odpira prostor za skupni razmislek. Ko so ksenofobija, sovražni govor in bela nadvlada po letih garanja in žrtvah milijonov ljudi po vsem svetu, da bi postali sramotni in nesprejemljivi, zopet zlahka priplavali na površje ... Ko mladoletnike streljajo v glavo in zapirajo, ker se ne uklonijo krivici in rasizmu ... Ko v nekaterih velikih državah razvitega sveta vladajo neprištevne figure desničarskega despotizma ... Ko atomska vojna kot virtualna igra lebdi med fantički na oblasti ... Ko je mobilnost vedno bolj omejena na nekaj izbrancev, begunci pa umirajo na morju, medtem ko poskušajo vstopiti v visoke trdnjave varljivih sanj, ko se gradi vedno več dragih zidov ... Kje naj izprašamo ta svet, ko se je večina medijev prodala? Kje drugje kot v intimnosti gledališča lahko premislimo o svoji človeški usodi, kje drugje si lahko predstavljamo nov svetovni red ... vsi skupaj, z ljubeznijo in sočutjem, pa tudi s konstruktivnim soočenjem s pomočjo inteligence, trdoživosti in moči.

Prihajajoč iz arabskega sveta bi lahko govorila o težavah, s katerimi se pri svojem delu spopadajo umetniki. Ampak jaz sem del generacije gledaliških ustvarjalcev, ki smo imeli prednost, da so bili zidovi, ki smo jih morali rušiti, vedno vidni. Zato smo se naučili preoblikovati, kar je bilo na voljo, in sodelovanje ter inovacijo potisniti do njunih skrajnih meja: gledališče smo ustvarjali v kletah, na strehah, v dnevnih sobah, na ulicah in cestah, občinstvo smo zbirali sproti, v mestih, vaseh in zavetiščih za begunce. Imeli smo prednost, da smo morali v svojih okvirih vse zgraditi iz nič, iznajti načine, kako se izogniti cenzuri, ob tem pa še vedno prestopati rdeče črte in kljubovati tabujem. Danes, ko financiranje še nikoli ni bilo tako skopo in je novi cenzor politična korektnost, ti zidovi stojijo pred gledališkimi ustvarjalci po vsem svetu.

Zato mora danes mednarodna gledališka skupnost kolektivno vlogo igrati bolj kot kdajkoli in se soočiti z vedno številnejšimi oprijemljivimi in neoprijemljivimi zidovi. Bolj kot kdaj prej moramo spet iznajti socialne in politične strukture, pošteno in pogumno. Soočiti se moramo s svojimi pomanjkljivostmi in prevzeti odgovornost za svet, ki ga soustvarjamo. Kot gledališki ustvarjalci sveta ne sledimo ideologiji ali enemu prepričanju, ampak nam je skupno naše večno iskanje resnice v vseh njenih oblikah, naš nenehni dvom v status quo, naša kritika tiranskih sistemov oblasti, in nenazadnje, naša človeška integriteta.

Veliko nas je, neustrašni smo in nikamor ne gremo!

Maya Zbib, Libanon

režiserka, igralka, pisateljica, soustanoviteljica gledališke skupine Zoukak